

Redacțiunea, Administrațiunea:
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Nu se acceptă în schimb
Abonamentele nu se restituie.
Buletinul de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Prețurile mai primose în Viena
H. Mosse, Haasenstein & Vogler (Hb.
Z. 102), H. Schalk, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppelt, J. Donnerberg; în
București: A. V. Goldberger, Ec.
San Borna; în Frankfurt: G. L.
Dunke; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o secție
germană pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a III-a o
sora 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LVII.

„Gazeta” este în ră-care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
5 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I., pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună osemplă 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 19.

Brașov, Mercuri, 26 Ianuarie (7 Februarie)

1894.

Situațiunea guvernului unguresc.

Brașov, 25 Ianuarie v.

Cabinetului Wekerle îi sunt
dilele numărate.

Inzadară domnii Wekerle, Hieronymi, Szilagy și Csaky au întins
până la extremă corda prigonirii na-
ționale în Ardeal, ca să-și câștige
grația și aplauzele șovinismului do-
minant;

Inzadară au pus ei în mișcare
cetele lor mamelucesci, ca să le
voteze încredere în cestiunea re-
formelor politice-bisericesci;

Inzadară s'au încercat de a da
un nou lustru ideii „liberalismului”,
a căreia reprezentanți fideli pretind
a fi ei și numai ei.

Tote aceste opintiri ale guver-
nului au rămas fără de efect pentru
salvarea poziției sale sruncinate.

Șovinismul violent de azi nu
mai poate fi cu nimic saturat.

Reformele politice-bisericesci
sunt prea jicnitore chiar și pentru
interesele părții celei mai mari a
poporului maghiar, decât ca adre-
sele, declarațiunile și rezoluțiunile
partisanilor guvernului, făcute și
comandate dela Pesta, să mai pōtă
umple așa ușor masele poporului,
care a început a se deștepta.

Pretinsul „liberalism” al gu-
vernului unguresc, în fine, și-a pier-
dut totu prețului, înaintea amicilor
ca și înaintea contrarilor acestuia.
Pe vorbe și frase голе nu mai dă
azi nimeni nimic. „Liberalismul”
celor dela putere este susținut în
palida lui splendore falsă încă nu-
mai de pătura jidano-maghiară, care
îl exploatează ca armă de partid.

Spiritele, ce le-a deșteptat și
le-a pus în mișcare de reagentă
acest regim tendențios, care de
un șir lung de ani abuză de
sfîntenia marilor idei de libertate
și de progres, folosindu-le ca para-
van pentru acoperirea năzuțelor

egoiste ale unei partide lacome de
putere, se ridică acum din toate
părțile în contra lui, amenințându-l.

Tonul elegiac, în care orga-
nulu de căpeteniă al guvernului
anunță plecarea monarhului din ca-
pitala ungară, corespunde simțului
de nesiguranță ce a cuprins pe gu-
vernamentalii unguri în fața lupte-
lor esacerbate, ce îi așteptă în par-
lamentul ca și în țără.

„Ceea ce ne face să simțim
despărțirea temporară așa de mult,
— exclamă „Pester Lloyd” — nu
este numai grația abundanță, cu
care regele a norocit capitala nō-
tră, ci și gândul la luptete grele poli-
tice, cari se vor desfășura cu totă
vehemența în desbaterile parlamen-
tare din zilele următoare...”

Ear mai departe arătând, că
dela întemeierea pactului cu Aus-
tria nu s'a tractat de o cestiune
mai importantă ca aceea a reforme-
lor bisericesci politice, fōia gu-
vernamentală dīce: „Sperăm, că
numai binele și necesarul va eși în-
vingător din acele desbateri, cu tōte
aceste însă nu desprețuim greută-
țile, ce trebuie să le delăturăm, și
totu așa de puțin pericolele, ce se
pot naște din născătoare în-
templătoare a lucrurilor...”

Trebuie, în adevăr, să fiă forte
tristă situația guvernului, decât a
ajunsu așa de departe ca majoritatea
lui să aterne dela votul preoților
Francies și Silviu Rezey, cari au
rămas până acum încă credin-
cioși flămurei lui.

Partida guvernului socotind și
voturile miniștrilor și a secretari-
lor de stat nu numără azi decât
208 membri din 413, cari, fără de
Croat, compun dieta. După calcu-
larea cea mai nouă a foilor opci-
ționale numai în acești doi preoți se
razimă azi tōtă puterea parlamen-
tară a cabinetului Wekerle.

Se miră și foile opoziționale ma-
ghiare, că preoții amintiți, dintre cari

unul este mameluc de origine ro-
mână și preot unit al dieceei de Ora-
dea-mare, nu și-au tras încă sēma față
cu programul bisericesc-politic
al guvernului. Ori care ar fi însă at-
tudinea lor finală, decât calculul
amintit este întemeiat, zilele gu-
vernului sunt numărate.

În audiența, ce au avut o mi-
nistru-președinte Wekerle Sâmbătă
la Majestatea Sa, trebuie că a ve-
nit în discuția și trista pozițiunea a
guvernului, și rezultatul acestei au-
diențe va fi dispus atata de ele-
gic pe cei dela „Pester Lloyd”.

CRONICA POLITICĂ

— 25 Ianuarie.

Ieri am făcut amintire despre pere-
grinagiul câtorva deputați maghiari la
Agram, pentru a încheia „frățietate” ma-
ghiaro-croată. Scirile ce sosesc din Agram
referitor la această comedie, fac impresia
unui flaseo desevărsit al numiților de-
putați maghiari. „Înfrițirea” acesta s'a pus
la cale cu mult alai, și când „caravana”
a plecat spre capitala croată, „Pester
Lloyd” cânta imnuri de mare a acestei „sin-
cere iubiri și legături” dintre Maghiari și
Croat. „Primirea” ce li-s'a făcut însă în
Agram a fost, ca și un dăruț rece pe
templele înfierbentate ale șoviniștilor. Ei
au fost întâmpinați cu rēcōlă, și un rap-
ort ce i-se trimite lui „Pesti Naplo” dīce,
că stradele erau mute și entuziasmul a
lipsit cu desevărsire la serbări. „Ōspeții”
au fost duși și la o ședință a dietei pro-
vinciale croate. Tocmai la timp Deputa-
tul croat Barcić a propus demonstra-
tiv, ca poporul, respective dieta croată,
să felicite pe Țarul Rusiei din inciden-
tul însănătoșerii sale. Deputații maghiari
au rămas forte desamăgiți și cu urechile
pleoștite au părăsit sala de desbateri a
dietei. C'unu cuvânt, Maghiarii au pri-
mit la Agram o bună lecție. Să nu și-o
uite.

Vorbind despre oprirea adunării po-
porale slovace convocată la Turoțu St.

Mărtin, „Narodnie Noviny” dīce, că între
astfel de împregiurări „liberalismul” un-
guresc este un humbug și-un moft. În
mijlocul suferințelor noastre însă — dīce
organul național slovac — ne mângăie
frățietatea româno-slovacă, care s'a născut
din suferințele comune. — Fōia serbescă
„Zastava” dīce, că oprirea adunării slovace
s'a făcut, pentru-că șoviniștii maghiari se
tem de ea.

În numărul de ieri amintit, că
„Köln. Ztg.” se așteptă la o surprindere
în Serbia. La acesta „Politik” răspunde, că
surprinderea din vorbă va fi, că regele, încercând
inzadar de a câștiga în partidele
serbesci o ținută neatârnatore în lupta con-
tra poporului, s'a hotărît în fine să pă-
șescă pe singura cale, care-i mai rămâne în
direcțiunea apucată, adică să facă o lovitură
de stat asupra constituțiunii. Că mai cu-
rându său mai târziu regele Alexandru va
fi silit să rupă drepturile constituționale
ale națiunii, acesta de mult nu se trăgea
la îndoială, și nu va surprinde în fapt pe
nime afară dōr de cei dela granițele Ser-
biei, Că se pregătesc în mod sistematic
căile pentru o lovitură de stat în stil
mare, o documentează de altcum și scirile
mai recente din Serbia. Fōia oficiōsă pu-
blică un ucăz al regelui, prin care se
dă o amnestie generală pentru delictele
de presă, înru câtu sentințele au intrat
în putere de drept. Un alt ucăz dă
amnestie pentru tōte delictele comise în contra
ordinei la alegeri în timpul până la 1 Aprilie
1893, fiă că s'a enunțat deja sentința, fiă
că cercetarea este încă în suspens; acesta
amnestie se referesce la acei funcționari
liberali de sub regimul Avakumovic, cari
la ordinul comisiunii de executare a Scup-
știnei au fost trași în cercetare, pentru-că
au luat parte la nedreptățile comise cu
ocasiunea alegerilor și la falsificarea re-
sultatului acelor.

Luptele Francesilor cu locuitorii re-
gatalui Dahomey în fine s'au sfârșit. Re-
gele Behanzin s'a predat generalului fran-
cesu Dodds. Acesta este o învingere de
mare însemnată pentru republica franceză,
deōrece Germania și Anglia nu încetau de

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

De prisos.

Novelă, de C. Russ.

(7) (Urmare.)

IV.

Fabrica „Heidenreich și fiu” lifera cele
mai variate mărfuri de bumbac și articoli
de fantasiă, cu deosebire pentru export
în America și Australia, și întreținea cu
lucrulu, în sale cu totul separate una de
alta, câte-va sute de țesători și aprōpe trei
sute de lucrătore.

Întocmirile în localitățile de lucru ale
acestoru din urmă erau escelente. La me-
sele aședate în sala principală, mare, lumi-
nōsă și bine aerisată, precum și în salele
laterale, cari semănau întocmai aceleia mari,
avea fiă-care lucrătore locul ei anumit,
însemnat cu un număr; afară de aceea
mai avea fiă-care încă câte-o lădiță la masă
ce se putea închide, în care ea își putea
ținea lucrulu, precum și obiecte, de cari
se folosea dēnsa în tōtă ziua. Bānci cu
spate comode deși duru lucrute, încunjurau

mesele, dintre cari fiă care era împărțită
pentru două-șeci de lucrătore; de amēn-
două laturile era lăsatu câte un loc liber
pentru trecere. Astfel întrēga sală
sēmēna unui sacu, numai câtu în mijloc
și de ambe laturile era câte un pasagiu.

La fiă-care masă era câte o lucrătore
alēsă dintre celelalte și numită de cătră
stăpānulu fabricei, ca superiōră, care avea
să grijescă pentru ordine și liniște, avea să
aplaneze certe, era adecă ca și o măiastră,
cāreia lucrătorele dela masa respectivă tre-
buiau să-i dea ascultare necondiționată sub
pedēpsa dimiterei momentane. Ea lua în
sēmă dela măiestrul superioru bumbaculu
brutu, măsurat și modelele de lucru, și
aceste apoi le împărția lucrătoreloru, cari
lucrau după tocmelă. Înainte de liferare,
lucrătorele superiōră avea de a esamina lu-
crările făcute, cele bune le însemna cu o
marcă și apoi le preda dimpreună cu bum-
baculu rămasu administratorulu de depositu
și în fine acele se introduceau de un compta-
bil de cassă în cartea de lucru. În fiă-care Sā-
mbătă sēra plătiu lucrătorele. Ca rēscumpē-
rare pentru perderea de timp se plătea lu-
crătoreloru superiōre pentru lucrările li-

ferate de ele, un preț mai mare. Peste
câte cinci mese poruncia măiestrul supe-
rioru, care se înțelegea mai alesu numai
cu lucrătorele superiōre și era ca și per-
sōnă mijlociōre între aceste și între stă-
pānulu fabricei, care de regulă în tōtă
ziua visita de câte două ori salele de lucru.

În ziua următoare punctu la șapte ore
apărū în salele de lucru Gertruda, condusă
de dōmna Berner. Sfīindu-se și cu ochi
plecați pași fata tinēră prin ușa mare, care
îi mijlocea intrarea într'o lume până atunci
ei necunoscută — într'o lume, pe care avea
să o numescă de acum a ei. Simția privi-
rile a sute de femei tinere și mai bătrāne
așintite asupra ei, căroru ea încă de ieri
le-a fostu destul de bine venit obiectu
de conversare, audia șoptitulu și mormāi-
tulu acelor și fără de voie se acățā de
brațulu protectōrei ei.

Acesta o conduse la o masă a salei
principale, la care ea ocupa postul de
conducătoare și acolo voia să-i designeze
un loc. Afiară însă, că nu era liberu nici
unul și nici la mesele învecinate nu era
locu gol. Cu spaimă observă acesta Ger-
truda.

— „Erăși de prisos!” suspinā ea.
— „Numai nu despera” o încurajā
protectōrea într'unu mod binevoitoru „ne
vom ajuta noi”. Îndreptāndu-se cătră ce-
lelalte lucrătore, continuā ea: „Dați-vē
puțin mai aprōpe de olaltă, copile, atunci
va fi bine; multe oi blānde încap într'unu
staul și mielușeua acesta, care trebuie să
o țin sub scutul meu, nu va ocupa așa
multu locu.”

Lucrătorele o ascultară, unele cu plă-
cere, altele indiferente, și altele maniōse,
deōrece primirea în postu a „domnișōrei
nobile” nu era privită de tōte cu ochi buni.
Modulu, cum a ajunsu dēnsa în fabrică,
nu mai era pentru nimeni secretu, și deja
circulau felu de felu de versiuni despre
Gertruda și venirea ei aici.

Și cand dōmna Berner îi dādū Ger-
trudei rama și bumbaculu, se întōrseră
spre ea multe priviri curiōse și rēutāciōse,
credēndu, că novița va fi forte neindemā-
natică la lucru. Spre mirarea tuturora însă
nu s'a întēplat așa. Fata tinēră învăță
cu mare ușurință apucăturile lucrului, așa
încāt fetele invidiōse își întōrseră rușinate
capulu; dōmna Berner își esprima voiōsă

a intriga și a satirisa pe Francezi, că ei nu vor fi niciodată în stare de a supune pe Behanzin. Acum însă este fapt împlinit, că regatul Dahomey aparține cu totul Franței.

In cestiunea suspendării învățătorilor confesionali.

Aflăm, că din partea organelor administrative ale mai multor comitate, Consistoriul archidiecezan din Blășiu a primit înștiințări despre anumite demersuri, ce s'au făcut încă acolo pentru suspendarea de învățători confesionali gr. cat., pe temeiul ucazului din Septembrie 1893 al ministrului de instrucție Csaky. Consistoriul archidiecezan din Blășiu a răspuns acestor comitate, precum ni se spune, scurt și cuprinzător, că administrația comitatensă n'are să se amestece în drepturile autorității superioare școlare, și n'are să dispună nimic în privința suspendării învățătorilor confesionali, ci are după lege să constate numai dacă diplomele învățătorilor sunt în bună regulă; celelalte va avea să le decidă Consistoriul însuși.

— „Biserica și Școala“ din Arad, vorbind despre suspendarea din posturi a celor 68 de învățători confesionali din comitatul Timișului, dice între altele:

„Fiind cestiunea, de care vorbim, de mare gravitate, pentru că se tractează de existența și viitorul școlilor noastre confesionale, am cercat, să ne informăm dela locul cel mai competent asupra stării lucrului, și am aflat, că până astăzi la autoritatea noastră superioară bisericească, la a cărei jurisdicție aparține un număr însemnat de școli și din comitatul Timișului, din acel comitat n'a intrat nici din partea organelor statului, nici din partea vre-unui învățător vre-o arătare, că ar fi suspins. De altcund, după litera și spiritul legilor în vigoare, organele statului nici nu au dreptul de a suspenda pe învățătorii confesionali. Dreptul acesta față de învățătorii confesionali compete numai autorităților confesionale. Amintind aici această împrejurare, adăugăm, că dacă cumva organele statului din hiperzelu ar trece peste sfera lor de competență, atunci, nu ne îndoiim, superioritatea noastră bisericească își va cunoaște și își va ști să implini conștiințos datorința în cadrul legilor și în conformitate cu interesele poporului“.

Din Camera română.

Discușiune privitoare la cestiunea română.
Discursul D-lui Ion Grădișteanu,
(Fine.)

Eu cred, D-lor, că alianța noastră prețuesce ceva astăzi în Europa, și din a-

părerea ei de bine, totodată însă nu încetă de a ironisa pe cele răutăcioase.

Pe lângă totă bunătatea, d-nea Berner avea în atingere cu alții ceva dur și era fără cruțare. Indată ce avea o cauză oarecare, ea pășea tare energic, ba chiar aspru și fără rezervă, n'avea considerabilă față de nime și nu tăcea. De altă parte era însă fidelă și sinceră, ca aurul, se îngrijea de lucrătorii mesei sale, ca și o mamă și pentru dibăcia și încrederea, care o putea omul pune în d-nea, era foarte mult prețuită de maeștri superiori și de Heidenreich. Intre conducătorii de lucru ea ocupa locul întâi.

Ea pricepea foarte bine, de a lua pe Gertruda în apărare, în contra tuturor atacurilor și ascuse și pe față, și de aceea aceasta îi ajută prin ținuta ei liniștită, prietenoasă și modestă, astfel relațiile cu tovarășele ei actuale deveniră suferibile, pacifice, cu toate că nu se apropia prea tare de nici una.

De altă parte între d-nea Berner și ea deveniră relațiile tot mai intime. Multămită, cu care îi datoră Gertruda unei femei, se schimbă, cu cât o învăța a o cunoaște mai de aproape, în simpatii

cestui punct de vedere, dați-mi voie, D-le ministru de externe, să vă arăt mahnirea care m'a cuprins, când am vădut, că ați esagerat prea mult slăbiciunea acestei țări.

Nu suntem mari și tari, ca să amenințăm pe nimeni, nu facem ca același deputat ungur, care într-un discurs bombastic și ridicol ne amenința cu resbelu; noi nu amenințăm pe nimeni, d-er prețuim ceva, și prețuim ceva pentru că suntem omogeni, pentru că avem o armată vităz, pentru că avem o poziție geografică, care face ca să avem în mâna noastră cheia Bulgariei, pe de-o parte, și a Transilvaniei pe de alta, prețuim ceva, pentru că avem frați și peste hotare, și decât prețuim ceva, D-le ministru de externe, de sigur, că se va ține s-ema de o cerere atât de drăpă, ca cererea noastră, care nu este altă-vece, la urma urmelor, decât dreptul de a avea un loc la lumina soarelui, decât dreptul la existență al unui popor, care vrea și el să aducă contingentul lui civilizației moderne. (Aplause.)

Și dovadă, că prețuim ceva, mai ales pentru Maghiari, este, că și Maghiarii sunt îngrijați, D-lor, de atitudinea noastră, și Maghiarii își cam fac aceste socoteli și-si cam închipuesc, că noi nu vom merge cu ei într-un viitor conflict, decât se poartă așa rău cu frații noștri.

Și dovadă, că chiar guvernul ungar se gândesc la o împăcare, este, că sunt o gramadă de semne, care ne-au arătată acestă. Ministrul de externe de acolo a spus-o în public. Au venit alte persoane de însemnătate, care erau au afirmat această.

Apoi și prin jurnale și prin ore-si car manifestări publice se vede, că Ungurii au nevoie de alianța noastră, și că vor să se împace cu noi; se înțelege, însă, că vor să facă această împăcăciune pe cât se poate de folositoare pentru ei, și cât se poate de modestă pentru noi.

Și eu nu pot să vă explic alt-fel persecuțiile și mai îngrozitoare, care s'au pornit de câtă-va vreme contra Românilor, de câtă tocmă ca o presiune asupra lor, ca să ne împace mai curând, și să se împace mai curând nu numai din pricina forțelor lor proprii, d-er din pricina noastră și a prietșugului țerei românești la care revnește Ungaria și tripla alianță. De aceea cestiunea se va rezolva atât mai repede și cu atât mai bine, cu cât vom proclama mai sus și mai tare solidaritatea nemului românesc și acțiunile de existență etnică.

Teoria D-vostre e o teorie falsă, căci afirmați, ca fiă-care se-și vadă de ale sale. Da, fiă-care se-și vadă de propriile sale interese politice. Așa nu avem noi să ne amestecăm în cestiunea de a se sci, decât Transilvaniei trebuie să nu se se lapede de punctul lor de program privitor la autonomia Transilvaniei. Asta îi privesc pe ei și numai pe ei.

D-er singura cestiune în care suntem cu toții solidari, e aceea a însăși existenței etnice a nemului românesc, aceea a dreptului de a trăi ca Români în ori-ce colț al lumii. De alt-fel, D-lor, în această cestiune a politicii noastre externe și a alianțelor noastre, mai multă ca în ori-care alta, e nevoie de solidaritatea tuturor, e nevoie de părerea noastră unanimă a tuturor, și nu numai de părerea noastră, a

sincere. Sentimentul de iubire fragedă, suferință în inima ei de atâta timp, erupse acum. Era pentru ea ceva nou și nespuse de fericit, că se putea exprima liber, că nu trebuia să se rețină dorul de iubire și compătimire sub o mască îndărătnică și respingătoare. D-nea Berner însă, care și-a pierdut bărbatul între împrejurări foarte triste și a îngropat după o altă trei copii, cu care a rămas de bărbat, vedea, că în fiica ei adoptivă îi înflorește o fericire nouă. De mulți ani trăia d-nea numai pentru lucru și afară de fabrică avea o viață singuratecă și fără bucurii. Acum afla plăcerea în aceea, de a se plimba s-eră cu Gertruda, de a cerceta Dumineca vr'o grădină s-eră vr'un concert, s-eră de a ceti împreună cu ea în odaia ei vr'o carte de petrecere și instructivă. Pentru Gertruda își procura d-nea acum câte-o plăcere, ce și-o putea concede, multămită venitului bun, ce-l avea și banilor, ce i-a adunat în decursul anilor. Față cu aceste plăceri ea până acum a fost cu totul indiferentă și astfel află acum în ele bucurii duble.

(Va urma.)

celor, care facem politică mai mult s-eră mai puțin distilată, e nevoie de consimțământul unanim al țerei întregi, căci m-ane, poim-ane țera întreagă va fi chemată, ca prin fapte să se dovedească adesiunea ei la politica, pe care o facem noi. Inzadăr v-ați legat D-vostre fără șcirea țerei. Puteți smulge votul dela Camera, puteți smulge votul dela alegători; d-er nu puteți smulge consimțământul țerei pentru o acțiune așa de mare și așa de capitală, câte cea mai însemnată, care va fi ver-o dată în istoria României, fără consimțământul sincer al întregii țeri.

Nu mai atunci veți pute duce țera în asemenea alianță, când țera întreagă, cu deplină convingere, va dice: mergem, mergem toți ca un singur om. Și numai intru cât veți ține s-ema de aceste lucruri, și veți intru în D-vostre simțămintele acestei națiuni, numai intru atât vorbele D-vostre, ori-unde ar fi aruncate, pot să averse ver-o greutate oarecare. In afară de aceste ele nu vă lăgă decât pe D-vostre, și în zadar ați da la iscălitura D-vostre, națiunea ar protesta-o. Așa d-er, D-le ministru, eu care în această cestiune nu fac decât să vă spun foarte sincer, nu am căutat să vă fac nici neplăcere, nici neajunsuri, vă rog, săruesc chiar de D-vostre, ca în această cestiune, ori cât de cumpătat ați vorbi, ori cât de cuminte, ori cât de înțelept să fiți, însă, glasul sincer și adevărat al acestei națiuni românești, care vrea pacea, care vrea să trăească în prietșug cu toate țările vecine, d-er care își reclamă și ea dreptul la existență, fiindcă are conștiința viată, că și ea are o menire de îndeplinită, menire, care e de a-și da și ea nota ei originală, românească, în marele concert al civilizației moderne. (Aplause.)

Răspunsul D-lui ministru de externe Alesandru Lahovari.

D. Al. Lahovari, ministru de externe: D-lor deputați, voi avea foarte puțin de spus; după nise discuțiuni atât de importante, atât de strălucite într-o cestiune care prin natura sa este foarte delicată. Ea a fost destinată să mize toate inimile, să preocupe toate spiritele în țera noastră. D-er poate nu-și avea locul aci, poate nu se cuvenea, din multe puncturi de priviri, să ia ast-fel de desvoltare în nise debateri petrecute în reprezentanța oficială a Regatului românesc. Făcând aceste restricțiuni mi rămâne foarte puțin de adăugat: cestiunea a fost purtată la tribuna Senatului, în numele partidului liberal-național, care a guvernat țera și care speră să o guverneze încă, care, prin urmare, în această cestiune, ca în toate celelalte, are un trecut întreg, și bun și rău. Ea a fost așternută într-un fel de program prin discursul șefului oficial al partidului liberal-național, d-ic șefului oficial, cu toate că nu totă lumea primesce această, fiindcă am vădut o deosebire între grupurile din această Camera.

D-lui I. Lecca: Ce are a face această?

D-l Al. Lahovari, ministru de externe: Vă rog să nu mă întrerupeți dela început, că am să răspund în trecut și la întreruperile D-vostre. Și rog pe d-l președinte să mențină libertatea cuvântului într-o cestiune atât de însemnată și gravă, când se rostesc asupra ei nu un deputat s-er senator, d-er reprezentantul oficial al țerei, acela, care este însărcinat pe grava să răspundă cu conducerea relațiilor Regatului României cu puterile străine.

Apoi, într-un discurs mai lung al d-lui Fleva, când a sosit să pronunțe numele unui șef al partidului liberal, a d-ic: unul din cei mai autorizați...

D-lui N. Fleva: Am d-ic: cel mai autorizat. Am mai d-ic: și șef, decât voiți.

D-lui Al. Lahovari, ministru de externe: A d-ic unul din cei mai autorizați, și rectificat de amicii cei din st-nga, aș adăugat: cel mai autorizat, și chiar mi se pare că atunci va eșita din g-ă și cuvântul șef, d-er cu oarecare nod. Aceasta de altminteală nu are o importanță. Ceea ce este important, este divergența d-vostre asupra direcțiunii, care va trebui să primescă în politica externă viitoare partidul liberal-național. Aceasta divergență, care nu a scăpat atenției nici unuia din cameră, are o importanță mare.

Însă și aci e treaba d-vostre. Vă veți certa, vă veți împăca. Nu avem amestec. Eu cred, că vă veți sfădi mult în opozițiune, și mai târziu puterea vă va domoli și împăca pe toți.

Deși opozițiunea desparte și înrăbește pe omeni, puterea și banca ministerială însă îi face să se apropie. Am avut esemplu în partidul liberal-național și vom avea și mai departe.

D-lor, cestiunea este aproape sleită. D-lui Sturdza i-am răspuns în Senat. D-lui Fleva i-s-a răspuns prin nise dis-

curși strălucite, ca ale d-lui Arion, d-lui Maiorescu și al d-lui ministru al instrucțiunii publice, al cărui talent l-am admirat cu toții. Ce ne mai rămâne nou: D-lui Grădișteanu s-er mie? Puțin lucru. Ne va fi greu să ridicăm cestiunea și să o facem interesantă.

Îmi rămâne cu toate acestea câteva rectificări de făcut; îmi rămâne mai cu s-ema dreptul a mă apăra de oarecare imputări nedrepte, ce mi-s-au aruncat din partea opozițiunii, și îmi rămâne pe urmă să răspund cât voi putea mai satisfăcător la forțele interesante și importante întrebări, ce mi-le pune d-lui Ion Grădișteanu, deși cam greu îi voi putea satisface curiozitatea.

Declară mai înainte de toate, însă, că nu mi pasă în această mare cestiune nici de aprecierile neplăcute ale pressei maghiare, nici de aprecierile totu așa de violente și nedrepte ale pressei liberale. Eu sunt aci ca să mi îndeplinesc datoria către țera, în pozițiunea cea mai delicată, care poate fi, ca să mențin relațiile amicale ale regatului românesc cu statele vecinate, și nu lasă să-mi scape nici vre-un cuvânt, care să poată aduce vre-o atingere acestor relațiuni, care astăzi sunt pacifice, satisfăcătoare și care nu se pot sdrucina prin cuvintele imprudente ale unor deputați, care vorbesc în numele și pe răspunderea lor, d-er care s'ar pute compromite prin imprudentele cuvinte ale unui ministru de externe. Ori câte provocări mi-ați face, ori-ce curse mi-ați întinde, ori-câtă îndoielă injurioasă veți împrăștia în țera asupra patriotismului meu, acesta nu mă va mișca, și nu mă va face să ies din sângele rece ce trebuie să am în pozițiunea mea grea și plină de serioasă răspundere. Mi-au venit din partea membrilor opozițiunii liberale atacuri nedrepte. D-lui Grădișteanu mi-a dat, — și îi sunt recunoscător, — un testimoniu de patriotism, pentru care cu toate restricțiunile, cu care l-a temperat, sunt dator să-i mulțămesc, d-er îi declar, că nu avem nici o trebuință de o asemenea mărturie, căci în această privință eu sunt împăcat în conștiința mea.

(Va urma.)

SCRIRILE ȚILEI.

— 25 Ianuarie.

Arestarea funcționarilor dela minele de sare din Turda. Mare senzație a produs Țilele aceste descoperirea unor mari defraudății și înșelătorii, ce dela 1886 încococe s'au săvârșit neînecat la minele de sare din Turda. S'a dovedit, că funcționarii dela acele mine formau o adevărată bandă de înșelători și defraudanți. Țilele aceste a fost arestat directorul de mine Kremer György, împreună cu soțul s-er Lőrinczi István și cassarul Pirk Jozsef, care toți sunt puși la r-ecore în închisorea tribunalului. Cât de curând vor trebui să fiă închiși și ceilalți funcționari de mine, de aceea procuratura r., împreună cu tribunalul au ordonat arestarea întregului corp al funcționarilor de mine. Cu ei stau în legătură mulți alți agenți din provincia, care împreună făceau înșelătorii și specule neiertate în detrimentul erariului. Suma defraudățiilor și înșelătoriilor urcă la cifra de 100,000 fl. Dacă prin pressă nu s'ar fi denunțat aceste hoții și nu s'ar fi cerut de repetite-ori curmarea abuzurilor și tâlhărilor, poate că aceste s'ar fi continuat cine știe până când. Acum se pot felicita „patrioții“ dela Turda, căci s'au făcut renumiți în înțelesul strins al cuvântului.

— 0 —

Maghiarii și Croații. Deputații croați din opozițiune, fiind invitați de a lua parte la primirea deputaților maghiari, care au vizitat în Țilele aceste orașul Agram, s'au sfătuit cu toții și au dat răspunsul, că nu iau parte la această primire.

— 0 —

Intre curțile imperiale. „Polit. Correspondenz“ află din Petersburg, că pe timpul b-olei țarului telegrame d-icnice au fost expediate la Berlin și la Viena. Depeșile directe schimbate între curțile din Viena și Petersburg dovedesc simpatia ce împăratul Francisc Iosif și familia imperială o au pentru țarul.

— 0 —

Influenza. Din Câmpia ni-se scrie, că pe-acolo b-antue influența în dimensiuni mari; în multe casuri ea se termină cu moarte. Poate, că multă contribuie la această

și timpul, care e peste măsură schimbăcios: acum cald, ca primăvara, acum frig; apoi ceață și negură mare continuu.

—o—

Episcopii catolici din Austria voru avé în 29 Martie a. c., o conferență în Viena, sub presidiul cardinalului conte Schönborn.

—o—

Cărți vechi românești. Librăria „Frații Șaraga”, din Iași, face cunoscut, că se ocupă în special cu vânzarea de cărți literare-române, tipărite în timpurile cele mai vechi, până în prezentă, putându-se servi pe oricine, după cerere, cu ori-ce cărți rare românești. Pe lângă acesta numita librărie se mai ocupă foarte mult și cu cumpărarea de cărți antice românești, fie istorice sau bisericești, atât manuscrise cât și tipărite, avându o vechime de cel puțin 200 ani și, bine înțeles, se fă pe cât posibil de complete. Mai cumpără și manuscrise pe pergament, sau pe hârtie, avându o vechime de 200—400 ani, și chiar mai vechi, însă se fă asemenea complete și cât se poate de bine conservate. Sunt rugați dér cei ce din întâmplare posedă asemenea cărți, sau câte cunoscut pe cineva care ar posede astfel de opere vechi și ar dori a-le vinde, să binevoască a face cunoscută acesta numiților librari, arătându detaliat titlul și-cărei cărți, anul, deocă sunt manuscrise sau tipărite, decât sunt în bună stare, precum și prețul ce ceru.

—o—

Agrațiarea lui Vaillant. Hotărârea președintelui republicii franceze, Carnot, în cestiunea agrațiarei dela mörte a anarhistului Vaillant, nu se va comunica până Joi. Poliția a căpstat scirea, că anarhistii au de gând să prină vr'o persoană și să o țină ca zalog pentru Vaillant. Tatăl acestuia, de prezentă posesor al unui biuru de tutun într'ună sat mic de pe insula Corsica, nu a voit nicidecum să subserie cererea pentru agrațiarea fiului său.

—o—

Tratatul ruso-german. „Polit. Correspondenz” află din isvor special și autorizat, că s'a încheiat tratatul de comerț între Rusia și Germania. „Correspondența națională-liberă” află, că tratatul de comerț cu Rusia va fi publicat în ziarul oficial săptămăna viitoare, când tot deodată va fi depus la consiliul federal. La Reichstag va fi depus pe la 15 Februarie.

—o—

Concertul d-șorei Leontina Gärtner, virtuoasă de cello, despre care am fost amintit în unul din numerii trecuți, se va ține Vineri în 9 Februarie 1894 în sala „Otelului Central Nr. 1”, pe lângă concursul binevoitor al domnișorei Ida Hiemesch și alți d-lor Ernest Hintz și prof. Rudolf Lassel.

Programa concertului va fi următoarea: 1. Davidoff: Concert, d-șora Leontina Gärtner; 2. Sshubert: a) Frühlings- Traum, b) An die Musik, c) Die Forelle, d-șora Ida Hiemesch; 3. Popper: a) Andacht, b) Gnomentanz, d-șora Leontina Gärtner; 4. Schumann: a) Andante, b) Reigen, d-șora Leontina Gärtner; 5. I. v. Weinzierl: a) Im Herbst. E. Lasen; b) Ballade der Admiral, pentru bariton, d-lu Ernst Hintz; 6. Popper: Elfentanz, d-șora Leontina Gärtner. Inceputul la 8 ore s'era.

Sașii și Români.

Cetitorilor noștri le este cunoscut, că ziarul „Tara” din Bucuresci a publicat un articol asupra Sașilor din Transilvania, care a dat prilegiu la cunoscuta polemă cu foia săsescă din locu „Kronstädter Zeitung”. În acest articol s'a fost afirmat între altele, că comitetul central al partidului național român din Transilvania a încercat adeseori să încheie alianță cu Sașii, dér că aceste încercări „n'au isbutit din cauza aversiunii pronunțate a domnului Partenie

Cosma, fostul președinte al comitetului, în contra Sașilor.”

În fața acestei afirmări, d-lu Partenie Cosma, directorul băncei „Albina”, a adresat ziarului „Tara” o scrisore, care a și apărut în numărul de Vineri al acestei foi și în care d-sa face cu privire la amintita afirmare următoarea declarațiune rectificătoare:

„În interesul adevărului istoric, trebuie să constat, că în timpul cât am fost și eu membru al comitetului central al partidului național, adevădela conferința națională din 1881 până la cea din 1884, nici odată, nici măcaru vorbă n'a fost în comitet de a se încerca încheierea unei alianțe cu Sașii

„Ce s'a petrecut dela 1884 încôce în sinul comitetului central în astă privință — va să dică în 6 ani până la capitularea Sașilor — nu știu, dér trebuie să presupun, că nici în acest timp nu s'a ocupat comitetul cu această temă, pentru-că, decât numai pretinsa „aversiune” a mea contra Sașilor ar fi zădărnicit alianța cât timp eram membru și președinte al comitetului, dela 1884 încôce acea „aversiune” n'a mai putut paralisa nici o acțiune a comitetului din care nu făceam parte.

„Peste totu, autorul acelu articol este rău informat despre Sași, și ca să nu amintesc altele, reface cauza principală a capitulării lor față cu Maghiarii, care a fost: ca să capete mână liberă în așa numita „Universitate săsescă”, ceea ce au și obținut dela guvern în deplină măsură, o au și astăzi și sunt foarte mulțamiți, încât și la încheierea sesiunii ultime, oratorului și conducătorului lor a vorbit cu vînte foarte măgulitoare la adresa guvernului.”

TRAJAN

— Conferința d lui Gr. G. Tocilescu. —

Publicăm după „Timpul” importanta conferință a d-lui G. Tocilescu, ținută la Ateneul din Bucuresci în fața unui număr publicu.

Duminecă s'era s'a inaugurat, după cum am anunțat la timp, seria conferințelor la Ateneu.

Sala cea vastă era literalmente plină; atât lojele, cât și fotoliurile erau ocupate de un public ales și cult.

Pe scenă în dreapta și în stânga tribunei erau aședate: bustul lui Trajan, adus de d. Esarcu din Roma, și o restaurațiune în miniatură a monumentului dela Adam-Klissi, făcută după indicațiunile d-lui profesor Tocilescu.

După o scurtă cuvântare introductivă a d-lui Esarcu, activul vice-președinte al Ateneului, prin care presintă publicului numărul bustul adus de d-sa din Italia, d. profesor Grigore Tocilescu, savantul nostru academician, ia cuvântul, spre a deschide seria conferințelor, dezvoltându și interesantul și sugestivul său subiect despre „Trajan”.

La aparițiunea conferințarului sala îl salută prin o salvă de aplause, îndelung repetate.

Ținem a constata dela început, că această conferință a produs un efect din cele mai bune asupra alesului auditoriu, prin espunerea cea științifică a subiectului și prin limpedimea ideilor, cât și printr'o formă caldă și elegantă, așa că dela început chiar a știut să captiveze atențiunea întregului public asistent.

Sonor și clar, d. Tocilescu începe, și din ce în ce espunerea se încălzește și o comunicațiune de simpatie se stabilește între conferințar și auditor.

Mai întâiu eruditul profesor arată locul, ce ocupă Trajan în istoria Românilor. Cu competența sa cunoscută, arată evenimentul unic petrecut în istoria lumii, ca o țără întregă, cucerită cu armele, să devie nu numai o provincie, dér în același timp și o colonie română, adevădela parte din însăși națiune stăpânitoare.

Acest eveniment unic e explicat de d. profesor Tocilescu prin faptul, că Trajan, în cuceririle sale, a trebuit să ia la Dunăre măsuri excepționale: Să nu se încredă în populațiunea indigenă, care putea deveni periculoasă, fiindu la marginea imperiului, ci să aducă colonii deja romanisate; consecința faptului acestuia a fost născerea unei naționalități eminamente latine, ceea ce nu s'a întâmplat nici în Galia, nici în Spania, unde a fost romanisare, ér nu o colonisare.

De aceea și memoria lui Trajan este așa de viuă în amintirea poporului român; numele său stă până azi întipărit mai pe fiă-ce bucată de teritoriu, pe unde au trecut legiunile romane, dela grămeșile de zăpadă: troene, la drumurile și valurile de pământ — troene până la bria de stele înfipite pe bolta crească: *Calca lui Trajan*.

După aceea d. Tocilescu dovedește, cum poporul român a comunicat neamurilor, cu care a fost în atingere, amintirea lui Trajan, mai cu semă Slavilor, car l'au pus chiar printre deii, și-l cântă până astăzi în legende și cântecele lor bătrănesc. Conferințarul indică numirile topice cu numele „Trajan” din peninsula balcanică și încheie partea întâiu a conferinței sale prin analiza frumoșei legende a poporului român despre Trajan, sau Domnul de rouă.

Astfel, după conferințar, cestiunea originii naționalității române nu a fost numai o cestiune curată științifică, ci cu dreptu cuvânt observă, o cestiune de viață și în același timp emanente politice.

În epoca de renaștere a României, bărbații noștri politici din generațiunea trecută — s'au îndreptat la Occident pentru a reclama dreptul de viață a unei națiuni; și cel mai temeinic document, pe care a sprijinit cererile lor, a fost: *origina latină a naționalității române*. De această mai cu semă a ținut semă Europa apusă, când prin tratatul din Paris a așternut bazele României viitoare; totu de această se va ține pururea cont, căci este absolut necesară, pentru echilibrul european, existența unui stat românesc la gurile Dunărei, ca zid despărțitor între cele două lumi slave. Astfel conchide d. Tocilescu, însemnata-i argumentare, originea latină a naționalității române, este un fapt, care predomina într'ega istorie a poporului românesc, în trecut, ca și în viitor.

*

În partea a doua a conferinței sale, după-ce aruncă o privire asupra predecesorilor lui Trajan la tronul Romei, caracterizându domnia fiă-căruia și în special a lui Domițian, care micșorează armata tocmai în minutul, când poporele barbare încălcău hotărârele imperiului la Rhon și Dunăre, — d-lu Tocilescu prezintă în chip magistral personalitatea lui Trajan: ca om, ca împărat, ca general și ca bărbat politic, d-sa arată, cât de greu era a se governa la Roma cu constituțiunea, care presupunea în persoană monarhului nu numai calitățile războinice, dér și pe cele politice, și că din tot împărații, cât s'au succedut la Roma, Trajan pôte a fost singurul, care le-a întrunit în grad perfect pe amândou; el a fost nu numai întemeietorul puterii militare în afară, dér și restauratorul libertăților publice în lăuntru. Trece în revistă toate măsurile luate de Trajan pentru regularea justiției, pentru bunul trai al poporului, crescerea populațiunii și educațiunea tinerimei (instituțiunile alimentare); apoi vorbește despre construcțiunile din epoca lui Trajan: despre monumentele din Roma, Italia și aiurea; din aceste se oprește mai mult asupra columnei Trajane la Roma și trofeul dela Adam-Klissi, ambele fiind memento a perpetua gloria împăratului, reputată prin supunerea Daciei.

Cu această ocaziune eminentul profesor face un paralelism între Trajan și Alesandru cel mare, și constată în primul: pe omul eminent practic, pe

Romanu; pe când cel de alt doilea: este un idealist; Traianu înainteză încet, dér sigur; dovada chipul admirabil cu care desevirșese el cucerirea Daciei, d-lu Tocilescu dovedește, că această cucerire era o cestiune de viață că această cucerire era o cestiune de viață sau de mörte pentru Roma; singura posibilitate pentru-că insula balcanică să pôte rămâne în stăpânirea romană: Romanii stăpănescu dela Oltenia și câmpiile țerei românești, înainte de Trajan, observă d-lu Tocilescu; orașul de azi Turnu-Severin există, ca municipiu, încă din timpul dinastiei flavie, dér evenimentele de sub Domițianu arăteseră cât de nesigură era acea posesiune, și Romanii fuseseră siliți a se retrage dincolo de Dunăre. Vine Trajan, care nu se mulțămescu cu jumătate-măsură, și crează un bulevard înaintat în lumea barbară: întinderea fruntariei romane din partea acesta era actul celei mai mari prevederi politice și cu consecințe din cele mai însemnate pentru viitor; barbarii găsiră aci pe la jumătatea secolului al III-lea un zid puternic de rezistență. Ce ar fi devenit înse imperiul roman, — decât n'ar fi fost Trajan să cucerească nordul Dunărei.

D-lu Tocilescu face și o altă reflexiune totu așa de luminosă: întinându cultura romană peste Dunăre și Carpați, Trajanu inaugură o politică de care va ține semă Marcu Aureliu, dér nu și alți urmatori ai lor: a nu strica echilibrul celor doi factori esențiali ai împărăției: lumea greacă și cea romană; a înlătura adevădela scisiunea imperiului în Orient și Occident, scisiune, ce s'a făcut în paguba și spre căderea împărăției romane.

Astfel prezentată politica și activitatea lui Trajan, conferințarul, după-ce descrie bustul adus de d-lu Esarcu, conchide, printr'o admirabilă perorațiune, din care reieșă: ce însemneză Trajan pentru națiunea română, cum densul a lăsat o statuă întregă, pe care astăzi restrigă vremurilor a făcut o în bucată; și întrebându-se: cine va fi acela, care să pună capul la trup și să reînvieze opera lui Trajan, și cine pôte trage marginele măririi românești în viitor, constată, că orizontul se întinde înainte-i din ce în ce, dér că este silit să se oprască.

DIVERSE.

Luptă între boxori. Cu multă curiositate se aștepta lupta, de mult anunțată, dintre cei doi mai vestiți boxori ai Americii și Englierei, Corbet și Mitchell. Lupta s'a făcutu zilele trecute la Jacksonville, în Statele-Unite. În trei minute Corbett, cu formidabilii-i pumni, a întins la pământu leșinat, pe campionu englesu, și și-a meritat astfel titlul de „campion al lumii”. Rămășagurile prinse pentru unul său altul din capioni se urcau la un total de mai bine de un milion. Prețulu locurilor la „representațiune” era de 35 de dolari = 175 de franci.

Literatură.

Au apărut:

Prosă, de Th. D. Speranția. Volum I. Ediția I. Conține novele, basme și anecdote, cu totul 18 bucată. Form. 8° de 301 pag. Prețulu 2 lei; ediția de lux 4 lei.

Totul anecdote populare, de Th. D. Speranția. Volum III. Ediția I. Conține vre-o 94 de anecdote în poezie. Form. 8° de 301 pag. Prețulu 2 lei; ediția de lux 4 lei.

*

Intim, poeme în prosă-novele. Conține: Intim (escursiune la țără), apoi vre-o 17 poeme în prosă și 7 novele, de Traian Demetrescu. Form. 8° de 207 pag. Prețulu 1 leu; ediția de lux 2 lei.

*

Membrii societății de lectură „Inocențiu M. Clainu” a tinerilor clerici din Blași, car numai în anul trecut publicaseră în românește voluminosul op „Epistole către un preot tineru” de A. Melcher, au

scosă acum de sub tipar un nou opus voluminos, care dovedește mult zel din partea tinerilor teologi din Blăși și alți cărnia titlu este următorul: „Pregătire la morțe, adecă considerațiunilor asupra macsimelor eterne folosite tuturora pentru meditare și preoților spre a predica, de Alfons Maria de Liguieri, doctorul alu bisericeii“. Form. 8° de 432 pag. Tipar com-pres. Prețulu 80 cr.

A apărut piesa musicală „Vino lele!“, pentru cor bărbătesc, de I. Vidu. Prețulu 30 cr. Comandă a se adresa la autoru în Ludoș.

In editura librăriei N. Ciurcu din Brașov a apărut: „Elemente din Constituția patriei“, seu drepturile și datoriile cetățenești pentru școlile populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Tiparul tipografiei A. Mureșianu, Brașov. Prețulu 20 cr. seu 40 bani.

Darwin și darwinismu, conferință de Z. C. Arbure. O broșură de 28 pag., apărută în tipografia „Toma Basilescu“ din București (Bulevardulu Elisabeta 111).

„Elena“, cunoscutulu romanu de Dimitrie Bolintineanu, ediție nouă, împărțită, în două volume, cuprindendu în totalu 312 pag., cu mai multe ilustrațiuni în text. Prețulu ambelor volume 4 lei. De vânzare la editura diarului „Universulu“ din București (Strada Brezoianu), se pôte însu procura și dela librăria Ciurcu din Brașov cu prețulu de 2 fl.

Povestiri de Petra-Petrescu à 80 cr francate. De vânzare la administrația noastră.

Șițe, de I. C. Panțu. (In plasă; In Baltă; Cale grea; La Còde; La cărciuma lui Tiriplicu.) O broșură formatu micu de 112 pag. Se pôte procura la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, cu 30 cr.

Logofetulu Matei, novelă de I. C. Panțu, formatu mare 105 pag. Costă 40 cr.

Linistea Casei, romanu de I. C. Panțu, formatu mare 203 pag. Costă 60 cr.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 5 Februarie 1894.

Renta ang. de aur 4%	117 40
Renta de coròne ang. 4%	95 95
Impr. oșl. fer. ang. în aur 4 1/2%	126.60
„ „ „ argint 4 1/2%	102 20
Oblig. „ „ de ost. I. omis.	123 -
Bouri rurale angare.	95.10
„ „ croate-slavone.	99 -
Imprum. ang. cu premii.	150.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142 -
Renta de hârtie austr.	97.80
„ „ argint „	97.65
„ „ aur „	120.45
Losuri din 1860	145 -
Acții de-ale Băncei austro-ungar.	1020.-
„ „ ung. de credit	428 75
„ „ austr. de credit	357 75
Napoleon d'ori	9.98
Mărci imp. germ.	61.47 1/2
London (lire sterlinge).	125.80
Rente de coròne austr.	97.40

Cursulu pieței Brașov.
Din 6 Februarie 1894.

Benenote rom. Cump.	9.86	Vând.	9.89
Argintu român.	9.77	„	9.81

Napoleon-d'ori	9.92	„	—
Galben	5.80	„	—
Roble rusești	—	„	—
Mărci germane	61. —	„	—
Lire turcești	10 10	„	—
Seris. fons. „Albina, 6%	—	„	—
„ „ „ 5%	101 50	„	102.50

Anunțuri
(insertiuni și reclame)
Suntă a se adresa subscri-sei administrațiunii. In casulu publicării unui anunț mai mult de odată se face scădēmētū, care cresce cu câtū publicarea se face mai de multe-ori. Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potū cumpēra în librăria Nicolae Ciurcu, și întutungeria I. Gross.

PILULELE pentru CURĂȚIREA SÂNGELUI

mai nainte numite „PILULELE UNIVERSALE“ ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptulu numirea din urmă, deore-ce în faptă suntū fôrte multe bôle, la cari aceste pilule au probatū efectulu lorū escelentū.

De mai multe decenii suntă aceste pilule lățite și puține familii se vorū afla la cari arū lipsi o mică provisiune din acestu medicamentu de casă escelentū.

S'au recomandatū și se recomanda de cătră mulți medici aceste pilule ca medicamentu de casă, cu deosebire în contra tuturorū suferințelorū, ce provinū în urma relei misturi și constipații precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficatū, slăbirea mațelorū, colica cu vēnturū, congestiunea la creeri hāmoroide (vina de aurū) și c. l.

Prin proprietatea lorū purificătore de sânge au cu deosebire bunū efectū asupra anemiei și asupra bôlelorū ce isvorēsc din acēsta, precum: gâlbinare, dureri de capū nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătore de sânge lățeză așa de ușorū, încatū nu pricinuescū nici cele mai mîr dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slabite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătore de sânge se prepară veritabile singurū numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițendu-se nefrancatū cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dē-a se trimite suma banilorū înainte, costă unū sulū cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr. 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puținū de unū sulū nu se pôte espeda.

N.B. In urma lățirii lorū celei marī, se imitēză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătore de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea suntū veritabile, a cărorū instrucțiune pentru folosire este provēdută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pōrtă pe capacul cutiei totū aceeași iscălitură în colóre roșă.

Dintre neauneratele scrisori, prin cari consumenții acestorū pilule mulțamescū pentru redobândirea sănătăți după cele mai varii și grele bôle, lăsămū se urmeze aci puține numi, cu observarea, că ori-cine a întrebunțatū odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoese de a mi trimite 15 suluri din escelentele D-tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu acēsta o asie Vē aducū mulțămirele mele pentru efectulu de minune alu pilurilor D-tale.

Cu distincă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostū voiața lui D-șen că pilulele D v. au ajunsū în mânăle mele, și rezultatulu dela acestea il atribui D-v. Mē recisemū în patulū de leșie astfel încatū nu mai puteam lucra și așl fi sigurū deja morțū, dacă nu m'ar fi scăpatū minunatele Dv. pilule. D-șen se vē binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mē vorū face de totū sănētōsă, așa precum a folositū și alora.

Theresia Kuific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătusei mele de 60 ani il esprimū cea mai căldurōsă mulțămire. Dēnsa a suferitū 5 ani de catarū la stomacū cronicū și de apă. Viēța il era unū chinū și se credea deja de perdatū. Prin întēmplare a căpatatū o

cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătore de sânge, și după o întrebunțare mai îndelungată s'a vindecatū.

Cu distincă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatulū se rōgă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevērū folositore și escelente. Nu potū întrelasa fără ca se vē exprimū recunoștința mea în privința valōrei acestorū pilule, și le voi recomanda unde numai se va putē tuturorū suferințilorū. Vē autoriseză, ca acēstă a mea mulțămītă se o foloseșl după placū și pe cale publică. Cu distincă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei K. hlbbach, Oestr. Schlesien 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vē rog a mi trimite unū sulū cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătore de sânge. Numai minunatorulū D-v. pilule am se mulțamescū, că am scăpatū de o suferința de stomacū, care m'a chinatū 5 ani. Aceste pilule l'are se mi lipsēsos nici-odată și esprimū prin acēsta mulțămirea mea cea mai căldurōsă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwicki.

Liquer din plantede Alpi, dela W. Ottm. Bernhard din Lindan în contra tuturorū greutăților la stomachū. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alifia americană, celū mai bunū mijlocū în contra tuturorū suferințelorū rheumatice: durerilorā la șira spinării, junghiorū, ischiasū, migrenă, dureri nervose de din i, dureri de capū, junghiorū la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederi, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Winnatulu balsamū englezescū, o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei, Flakerpulver în contra catarului răgușeii etc. 1 cutiă 35 cr. cu trimiteria francatā 60 cr.

Franzbranntwein cu seu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsamū contra degerătorei de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscutū ca celū mai sigurū remediu în contra suferințelorū de degerătură de totū felulū, precum și spre vindecarea ranelorū fôrte învechite, 1 borcanū 40 cr., cu trimiteria francatā 65 cr.

Helso seu Gesundheitssalz unū remediu escelentū în contra catarului, la stomachū, precum în genere în contra tuturorū suferințelorū ce provinū dela mistuirea neregulatā, unū pachetū 1 fl.

Balsamū în contra gusilorū mijlocū probatū în contra umflătorei la gătū unū flaconū 40 cr. cu trimiteria francatā 65 cr.

Esență de viēța, (Praturile din Praga) în contra stomacului stricatū, mistuirei rele, greutăți de totū felulū, unū medicamentū de casă escelentū, 1 flaconū 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudărei piciorilorū. Acēstū prafū delatūru asudatulu piciorilorū și mirsulū neplăcutū, conservēză încălțăminteā și este probatū ca nestricăcios. Prețulu unei cutii 50 cr. cu trimiterie francatā 75 cr.

Suculū-Spitzwegerich, unū medicamentū de casă fôrte cunoscutū și escelentū în contra catarului, răgușeii, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticluțe dimpreună cu trimiteria franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de unū lungū șirū de ani recunoscutā de medic ca celū mai bunū mijlocū pentru creșerea părului. Unū borcanū elegantū adustatū 2 fl.

Plastru-universalū, de prof. Steudel, la rane diu loviturā și impunsū, la totū felulū de bube rele și la unflaturū învechite, ce se spargū periodic la piciorē la degeto, la rānile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acēstū soiū s'a probatū de multe ori. Unū borcanū 50 cr. cu trimiteria francatā 75 cr.

Sare universală purgativă, de W. Bullrich. Unū medicamentū de casă escelentū, în contra tuturorū urmărilorū digestiunei stricate, precum: durere de cap, amețelā, cărcei la stomachū, acrēlā în gătū, suferințe hāmoroide, constipațiune etc. Unū pachetū 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tôte specialitāțile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tôte diarele austro-ungare și la casū, când unele din aceste speci: nu s'ar afla în depositū se vorū procura la cerere promptū și ieftinū.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, dacă se trimite prețulu înainte comande mai mari și cu rambursă a prețului.

I. P S E R H O F E R,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Franco se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai nainte și resp. porto poștalū, în casulu acesta spesele poștale suntă multū mai ieftine, decâtū la trimiteri cu rambursă.

Ca veritabile suntă a se privi numai acele pilule a cărorū instrucțiune este provēdută cu iscălitura I. P S E R H O F E R, și cari pōrtă pe capacul sî-cărei cutii totū aceeași iscălitură în colóre roșă.

Susamintitele specialitāți se află și în Budapesta la farmacistulū I. von Török, Königsgasse 12.